

Federatie voor Begrafenisinstellingen zonder winstoogmerk

Nieuwsbrief FKB

COLOFON

Deze Nieuwsbrief is het digitale informatieblad van de FKB. De FKB wil de belangen behartigen van uitvaartverenigingen.

Info: <http://www.f-k-b.nl>

Wilt u de Nieuwsbrief ontvangen?
Aanmelden via www.f-k-b.nl

Secretariaat van de FKB
mw. G.W. Nijland-Wevers
Telefoon: 0546-577981
E-mail: secretaris@f-k-b.nl

Heeft u informatie die geschikt is voor deze Nieuwsbrief?

Mail die dan naar:
secretaris@f-k-b.nl

FKB

een levende vereniging
rondom de dood

Waardering.

Gisteren was het koningsdag. Een dag die we nog met allerlei beperkingen hebben moeten vieren. Een dag die kwam na de dag van de lintjesregen. Mooi, dat er weer zoveel mensen gedecoreerd zijn. Het is een teken van waardering. Omdat het niet vanzelfsprekend is wat mensen allemaal doen. Voor die mensen zelf vaak wel. Maar voor hun omgeving niet. En dan is het fijn dat je die waardering zo openbaar kunt maken. Die waardering is er niet alleen voor degene die het lintje ontvangt, maar ook voor zijn/haar omgeving. Partners en kinderen worden als het ware mee-ge'ridderd'. Want zij zijn toch degenen die het mogelijk maken dat mensen dat kunnen doen.

Vaak nemen we de dingen die gedaan worden als vanzelfsprekend aan, dat het gedaan wordt. En wat is het fijn dat je af en toe eens dankjewel tegen iemand kunt zeggen. Eén keer in het jaar is het complimentendag. Dan worden we erop gewezen dat het fijn is om elkaar een complimentje te geven. Eigenlijk zou het elke dag complimentendag moeten zijn.

In een winkelcentrum hier in de buurt hangt aan een muur een rol met lint. Erboven hangt de tekst: 'jij verdient een lintje'. Je kunt dus een stukje lint daarvan knippen en meenemen. Of weggeven. Onlangs liep ik daar met iemand en nu had ik de kans die persoon een lintje te geven. Ze snapte niet helemaal wat ik bedoelde, maar toen ik haar dat lintje gaf en wees op de tekst op de muur, kon ze het wel waarderen.

Van mij krijgt u allemaal een lintje voor al het werk dat u doet. Als een compliment; als dank; als waardering omdat het niet vanzelfsprekend is wat u allemaal doet. Omdat het gewaardeerd wordt. Geniet van het lintje, neem een kop koffie of thee en lees deze brief met aandacht.

Ik wens u veel leesplezier.

Afke den Hollander

In deze nieuwsbrief o.a.

- * Na de pandemie zal de digitale uitvaart blijven
- * De jukebox ging mee naar het crematorium
- * Crematoria merken nauwelijks iets van meer bezoekers bij uitvaarten
- * Het heeft Zijne Majesteit de Koning behaagd
- * Aanvulling wijzigingen coronaregels vanaf 28 april
- * Vindingrijk op zoek naar een passend afscheid

Langzaamaan gaat het weer de goede kant op

Het blijft een heel vreemde tijd. Nog altijd is alles anders dan hetgeen wij normaal vinden. In onze Gemeente worden op Koningsdag normalerwijze alle gedecoreerden uitgenodigd voor een feestelijke bijeenkomst in de grote hal van het Gemeentehuis. Alle nieuw-gedecoreerden worden dan extra in het zonnetje gezet. En een van de muziekkorpsen, fanfares, harmonieën verzorgt de muzikale omlijsting. Een fijn moment is dan als tegen het einde van de bijeenkomst door de "Harmonie" het Wilhelmus, en natuurlijk aansluitend het Limburgs volkslied, wordt gespeeld.

Dit jaar moest, nou ja.....wilde, ik net zoals het vorige zeer ongebruikelijke jaar het Wilhelmus gewoon alleen spelen. Dakterras op met instrument en blazen maar. Aansluitend het "Bronsgroen Eikenhout". Gewoon fijn en leuk om te doen. Maar, ik zou toch liever "gewoon" naar het Gemeentehuis gaan.

Wat wel gewoon blijft is de natuur. Alhoewel gewoon? Als ik door het gebied loop zie ik vaak een vogelaar, en enkele vogelaars, en soms een hele groep. Kennelijk zijn er toch ook in dit natuurgebied heel bijzondere dingen waar te nemen. Wat ik zie is af en toe een vogeltje dat anders is dan wat ik in de tuin zie. Maar zij zien, en vaak begint dat met horen, heel veel.

Wat ik wel herken is natuurlijk een Galloway want die horen in dit gebied. Ook dat blijft prachtig om te zien. Vorige maand was het nog even afwachten, maar een dag later waren zij er. En, daarbij ook een net in die nacht geboren kalfje. Prachtig om dat die dagen daarna te volgen en het langzaamaan gewoon heel sterk te zien worden.

Ook werden ook de schaapjes weer verhuisd naar het weijtje bij ons naast. De waterbak staat weer bij ons hek en ik zorg dat die op tijd gevuld wordt met vers water. De lente is nu echt begonnen, temperaturen nemen toe, terrasstoelen staan buiten.

Mijn gedachtecronkel?

Gedachten gaan uit naar de verenigingsbestuurders die ook maar moeten zien om te gaan met wisselende omstandigheden. Met overheidsmaatregelen die streng zijn en regelmatig ook weer veranderen. Iets plannen is vaak lastig maar al improviserend lukt het toch om de belangen van de leden goed te blijven behartigen. Heel fijn.

Meer samen, samen meer!

(J.J. den Hollander – Voorzitter FKB – Illikhoven, 28 april 2021).

Het heeft Zijne Majesteit de Koning behaagd.....

Een Koninklijke Onderscheiding voor Bob Schnieders!

Twee weken geleden werd ik (Sjaak) gebeld door Annie Mensen (van de Parochie Zandberg). We hadden natuurlijk eerder contact gehad en op haar verzoek om bij te dragen in de voordracht van Bob Schnieders voor een Koninklijke Onderscheiding wilde ik namens de FKB natuurlijk graag in voorzien. Nu belde zij "het is gehonoreerd!". Zij was er duidelijk heel blij mee. Destijds had ik aangegeven graag op de hoogte te worden gesteld van moment van uitreiking omdat het zeker voor Bob wel fijn zou zijn er bij te zijn. Nu, gaf zij aan "we mochten wel iets organiseren maar er mogen maar 10 mensen aanwezig zijn. En daarin ook de Burgemeester, Secretaresse, en, en... Er kunnen dus maar 4 mensen uitgenodigd worden". Nou, dat is geen probleem, dan zal de keuze al moeilijk genoeg zijn. Maar nee, zij gaf aan dat zij het heel fijn zou vinden als ik er bij zou willen zijn en dat ook Bob dat zeker geweldig zou vinden.

Kortom, ik mocht er bij zijn. In het Parochiehuis in Ter Apel. Daar binnenkomend bleek dat de uitreiking op zich was verplaatst naar de aangelegen kerk. Een prachtige locatie!! Welkom geheten door twee liefvallige jonge dames. Als ik de kerk binnen stap komt een dame mij tegemoet. Dat zal Annie zijn. We maken even kennis. Dan zie ik een heer aan komen lopen met mondkapje op maar ik zeg tegen Annie "dat zal een Schnieders zijn!". En dat wordt bevestigd. Een neef van Bob. En zo is er ook nog een broer van hem. Op het altaar staat de Burgemeester en ook zijn secretaresse. Fotograaf heeft zijn camera's al in de aanslag. We hebben nog even tijd. Wat babbelen en dan het signaal "ze zijn er". De Burgemeester gaat hen naar binnen leiden en dus zal vanaf dat welkom-moment het voor Bob wel duidelijk zijn wat er gaat gebeuren. Niet die persoon waarvoor hij hier naar toe is gekomen maar hij zelf zal een onderscheiding ontvangen.

Ik stel me nog even wat verdekt op als Bob en Mia, zittend in een rolstoel die geduwd wordt door Bob, binnen komen. Als ze zitten komen al wat emoties boven. Bob is ook duidelijk verrast en blij mij te zien. De Burgemeester spreekt hen en vervolgens hem toe. Emotioneel en emotionerend. Het heeft Zijne Majesteit de Koning behaagd u te benoemen tot Lid in de Orde van Oranje Nassau.

In het kader van de corona-maatregelen mag Mia de medaille opspelden. De secretaresse reikt een prachtige bos bloemen aan. Mooi!

Nu wat foto's en ook een groepsfoto en zo is er dan het moment om naar het zaaltje in het Parochiehuis te gaan om nog even gezellig samen te zijn. Met koffie, en heel mooi uitzijnde en ook lekker smakende gebakjes. Koningsdaggebak. Natuurlijk, ook even van de gelegenheid gebruik maken om Bob "toe te spreken" en onze fijne samenwerking te memoreren en een klein presentje te overhandigen.

Omdat er maar 4 mensen bij mochten kon Afke er niet bij zijn. Zij bleef zolang nog in het Hotel. Maar, nu we toch informeel bezig zijn en er toch voldoende ruimte is om de juiste afstand te bewaren ga ik haar ophalen en ben 10 minuten later weer terug. Nog even wat bij praten met Bob en Mia alvorens weer af te reizen naar het zuiden.

Navolgend nog de aanbeveling:

"In 2003 mochten Bob en ik elkaar ontmoeten toen wij beiden voor het eerst een bestuursvergadering van de FKB bijwoonden die toen werd gehouden in Volendam. Wij hadden allebei naar aanleiding van een oproep in het blad "Het Vijfde Zegel" van de FKB onze interesse getoond voor een bestuursfunctie. In de algemene vergadering in mei 2003 werden wij welkom geheten en benoemd tot bestuurslid.

Zelf mocht ik bij het aftreden van de toenmalige voorzitter Gerard Vaalt deze vanaf 27 maart 2004 opvolgen.

Bob werd toen 2e secretaris en volgde in mei 2005 de aftredende Sjef van de Wiel op als Secretaris van de FKB.

Ik heb lange tijd mogen samenwerken met Bob. Op heel prettige wijze. Zeer regelmatig ook telefonisch met hem in overleg over van alles dat zich aandiende tussen de vergaderingen door. Ook kan ik met zeer goed gevoel terugdenken aan het klankbord dat ik in hem veelvuldig had over allerlei "perikelen". Natuurlijk was daar het samen, op basis van concept door Bob, bepalen van de agenda van bestuursvergaderingen. Alle secretariële taken werden op prima wijze ingevuld.

Ook goede herinneringen aan het gaan naar en samen met Bob ondertekenen van de uiteindelijk tot stand gekomen overeenkomsten met verzekeraars. Op 5 oktober 2010 waren wij samen in Baarn om de overeenkomst te tekenen met Nuema. En op 25 juni 2011 tekenden wij samen de overeenkomst "Twenthe".

Verder waren er dan regelmatig bezoeken aan verenigingen door Bob in zijn regio Noord-Oost. Maar ook toen mijn eigen ver-

eniging in Zuid-Limburg 100 jaar bestond en feest vierde was Bob daarbij om namens de FKB ons te feliciteren.

In een fijne algemene ledenvergadering op 25 mei 2013 namen wij afscheid van Bob als Secretaris en bestuurslid. Daarbij heb ik een stukje historie van de vereniging van Bob nog even voor het voetlicht mogen halen:

- De parochie van Zandberg omvat een 1.600 katholieken, niet alleen in Zandberg zelf,
- maar ook enkele verspreide katholieken in andere plaatsen van Groningen en Drente.
- Zandberg ligt in Drente, maar vlak bij Musselkanaal.
- Het behoort ook tot het dekanaat Musselkanaal.
- Ook van deze vereniging kregen wij destijds het adres op een lijst van de Vakgroep Begraffeniswezen.
- Reeds in 1956 nam de vereniging contact op met de Federatie. Zij had toen 291 gezinnen.
- Op 31 januari 1958 is zij tot de Federatie toegetreden.
- Er heeft al de volgende jaren een mooie geleidelijke groei in de vereniging gezeten.
Eind 1977 had zij 468 leden, in hoofdzaak gezinnen.
- In 1977 verzorgde de vereniging 16 begrafeniszen, waarvan 15 van leden.
- Penningmeester van de vereniging en contactpersoon met de Federatie is de heer G.H. Mensen, Zandberg 39, 9563 PJ Ter Apelkanaal.
- Bron: "Het Vijfde Zegel" maart 1979. Sjaak.

Fijn was het dat destijds wij in diezelfde vergadering een nieuwe aspirant-bestuurder mochten verwelkomen, Linda Koorman-Tieben, zijnde de voorzitter van diezelfde vereniging Zandbergen.

Ook mochten wij welkom heten Lambert Zandman die al snel de opvolger werd van Bob als secretaris.

Kortom,

Namens de FKB kan ik zeggen dat wij de aanvraag voor het verstrekken van een Koninklijke Onderscheiding van harte ondersteunen,

J.J. den Hollander - Voorzitter FKB."

Uitvaartverzorging in coronatijd: vindingrijk op zoek naar een passend afscheid

Door corona ziet het werk van uitvaartbegeleiders Baukje en Henk Stoeten-Boersma uit Lemmer er al een jaar heel anders uit. „Sommige mensen vonden het achteraf gezien mooi dat het afscheid in kleine kring was.”

(eigen foto, Sjaak)

Houd afstand, was de handen, schud geen handen en voel je je niet lekker, blijf dan thuis. Sinds de corona-uitbraak herhaalt uitvaartbegeleider Baukje Stoeten-Boersma elke keer die riedel, voorafgaand aan een begrafenis of crematie. Het blijft een vervelende binnenkomer, vertelt ze. „Het voelt net alsof ik premier Mark Rutte napraat tijdens een persconferentie.”

Uitvaartbegeleiders werken nu een jaar met corona-maatregelen, en dat hakte erin bij Baukje en echtgenoot Henk Stoeten, van Uitvaartzorg Boersma uit Lemmer.

Gesprekken op afstand

In de eerste periode na de uitbraak voerden uitvaartbegeleiders bovendien meer gesprekken op afstand dan hen lief was. Henk: „Normaal kom je bij de familie thuis, maar nu gingen die eerste gesprekken over de telefoon.” Baukje vult aan: „Aan de telefoon probeer je het dan toch persoonlijk te maken. Maar in die begintijd zag ik de mensen pas voor het eerst op de dag van de uitvaart. Ik vond dat verschrikkelijk.”

Het voelde voor mij alsof ik maar weinig voor ze had kunnen betekenen

Sommige nabestaanden kozen ervoor geen afscheidsdienst te houden en hun geliefde rechtstreeks vanuit huis naar de begraafplaats te brengen, omdat ze de uitvaart niet konden vormgeven zoals zij dat normaal zouden doen. Zo kon in de eerste maanden alleen een kleine groep worden uitgenodigd en was een nazit niet mogelijk.

Dat raakt Baukje nog steeds. „Ik vond dat dat erg, ik heb daar last van gehad. Mensen zeiden na een uitvaart: bedankt voor alles. Maar het voelde voor mij alsof ik maar weinig voor ze had kunnen betekenen.”

Ingepakt als een maanmannetje

Tijdens de eerste golf werd Fryslân minder hard getroffen, maar de tweede golf liet een grotere spreiding zien over het land. Het eerste coronasterfgeval waarmee zij te maken kregen, staat ze nog helder voor de geest. Henk moest worden ingepakt als een „maanmannetje”. Omdat toen nog weinig bekend was over besmettingsgevaar, werd vervolgens 48 uur gewacht met het opbaren. Baukje: „Nabestaanden hadden daardoor minder tijd om afscheid te nemen.”

De regels werden het afgelopen jaar een aantal keren aangepast. De maximale groepsgrootte ging van honderd naar dertig, naar geen maximum, naar honderd, naar vijftig nu. Mondkapjes deden hun intrede. Een nazit kan inmiddels wel: de catering in uitvaartcentra mag open.

Afstand en rouw gaan niet samen

Afstand houden en rouw, die twee dingen gaan niet samen. Baukje: „Het is lastig om steeds die boodschap over te brengen, dat je bijvoorbeeld moet zeggen dat de aanhang van de kleinkinderen er niet bij kan zijn omdat anders de groep te groot is. Je voelt je net een politieagent. Niet iedereen begrijpt het altijd, veel mensen wel. We doen het niet om mensen dwars te zitten, maar omdat de situatie nu eenmaal zo is.”

Door alle maatregelen kon in 2020 twee derde van de nabestaanden belangrijke personen niet uitnodigen voor de uitvaart en dat zorgde voor vervelende situaties tussen familieleden, zo blijkt uit de uitvaartmonitor van verzekeraar Monuta. Nabestaanden kiezen er daarom ook wel voor de kring klein te houden, om scheve gezichten te voorkomen. Het echtpaar adviseerde daar ook in. Henk: „Als er bij wijze van spreken nog vier plekken over zijn en je moet kiezen tussen ooms en tantes, kan het beter zijn die plekken niet op te vullen.”

Vindingrijkheid bij afscheid

Coronatijd maakte ook vindingrijk. Thuisblijvers konden vaak via een live-stream meekijken. En er ontstonden meer alternatieven om een afscheid met elkaar te beleven. Mensen vormden op eigen initiatief erehagen bij wijze van afscheid, omwonenden hingen vlaggen halfstok om een buurtgenoot uitgeleide te doen, een overledene werd begeleid door een stoet oldtimers. Bij een uitvaart die ze bezochten zagen ze een walk through-condoleance in de buitenlucht, dat idee namen ze over.

Henk: „Er ontstaan prachtige initiatieven. In het eindgesprek na de uitvaart horen we ook van mensen die het achteraf gezien ook wel heel mooi vonden dat het afscheid in besloten kring was. Het werd intiemmer, ze konden zichzelf zijn.”

Baukje: „Sommige mensen vinden het niet erg dat er geen lange condoleance is. Iets zeggen gaat in een kleine groep ook beter dan tegenover een volle zaal. Mensen durfden dat nu vaker en dat maakt een afscheid persoonlijker.”

Bron: Friesch Dagblad, 30-03-2021, Sjaak.

Aanvulling wijzigingen coronaregels vanaf 28 april

De belangrijkste wijzigingen in het coronabeleid die per 28 april ingaan op een rij. De uitvaartbranche wordt opgeroepen om zich juist nu goed te houden aan de basisregels om zo met zijn allen bij te dragen aan het verkleinen van het risico dat de besmettingsgraad verder toeneemt nu de eerste versoepelingen worden doorgevoerd. Ook andere brancheorganisaties roepen hun leden op om zich goed aan de regels te houden.

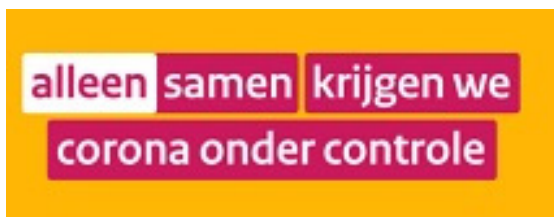
De belangrijkste wijzigingen voor de uitvaartbranche

- Met ingang van woensdag 28 april, 4.30 uur, geldt de avondklok niet meer.
- Per 28 april mogen thuis 2 bezoekers ontvangen worden. Tot die tijd geldt het dringende advies om thuis maar 1 bezoeker per dag te ontvangen.
- Met ingang van woensdag 28 april mogen weer 100 personen een uitvaartplechtigheid bijwonen, mits er voldoende afstand gehouden kan worden. Tot die tijd is dat maximum 50 personen (inclusief kinderen, exclusief medewerkers).
- Catering bij een condoleance aansluitend op een uitvaartplechtigheid in een uitvaartcentrum of een crematorium was al uitgezonderd van de horecasluiting en daaraan verandert niets.

Alle regels zoals die met ingang van 28 april gelden, leest u op website van de rijksoverheid.

Juist nu: basisregels handhaven

Het aantal besmettingen in ons land is nog steeds erg hoog. Aan de versoepelingen kleeft het risico dat de besmettingsgraad verder toeneemt. Het is daarom nu extra belangrijk om de basisregels - afstand houden, handen wassen, laten testen, mondkapje dragen - te blijven volgen en nabestaanden te blijven vragen om dat ook te doen. Het gaat om de veiligheid van nabestaanden, maar zeker ook van alle medewerkers in onze branche, en daarmee om de continuïteit van onze dienstverlening.

Uitvaartverzorgers Guido vertelt: ‘De jukebox ging mee naar het crematorium’

Foto: Monuta

Guido Steennis is uitvaartverzorgers bij Monuta in Den Bosch en Vught. Als uitvaartverzorgers komt hij vaak bij Bosschenaren thuis en ontmoet hij veel verschillende mensen. In deze column beschrijft hij zelf een van de bijzondere momenten die hij meemaakt tijdens zijn werk.

Ik kom aan bij een kleine flat. Het eerste dat me opvalt, is de deurmat in de vorm van een gitaar. “Kom binnen.” De deur gaat open en Teun – de bewoner van het huis – begeleidt mij naar de woonkamer. Zijn vrouw Mariëlle is na een kort ziekbed overleden en ik mag de uitvaart verzorgen. Ik kom in een kleine ruimte die van voor tot achter propvol staat met Elvis-memorabilia en verschillende gitaren. Het is geen doorsnee inrichting. “Ze was Elvis-fan in hart en nieren”, zegt Teun en er verschijnt een kleine glimlach op zijn gezicht.

Nuchter

Uit het gesprek merk ik op dat ik te maken heb met een nuchtere familie. Wanneer we het over de uitvaart hebben vraagt Teun: “Wat is gebruikelijk om te doen? Misschien moeten we het bij een traditionele uitvaart houden.” Dan weet ik het. “Hoe mooi zou het zijn om haar passie terug te laten komen in de uitvaart?” In eerste instantie reageert Teun een klein beetje terughoudend. “Is dat wel gepast?”, vraagt hij.

Jukebox

Hoe meer we het erover hebben, hoe enthousiaster Teun wordt. Opnieuw valt mijn oog op de jukebox in de hoek van de woonkamer. Kunnen we er niet voor zorgen dat de jukebox voor de uitvaart wordt overgebracht naar het crematorium?

Precies zoals ze was

Op de dag van de uitvaart klinken de favoriete Elvisnummers van Mariëlle uit de jukebox. Hij heeft een prominente plek gekregen naast de baar. Er ligt een bloemstuk in de vorm van een gitaar op de witte uitvaartkist. In plaats van de traditionele koffie met cake, hebben we een koffietafel in Amerikaanse stijl: koffie met chocolate chip cookies en donuts. Nog vol ongeloof komt Teun naar me toe: “Ik wist niet dat dit mogelijk was Guido. Dit had Mariëlle prachtig gevonden. Precies zoals ze was.”

Iedereen neemt afscheid op zijn eigen manier. Voor iedereen is er een passend afscheid.

Bron: In de buurt, 's Hertogenbosch, 07-04-2021, Sjaak.

Uitvaartmonitor 2020: twee derde nabestaanden kon belangrijke personen niet uitnodigen

8 op de 10 uitvaarten tijdens coronacrisis met minder dan 30 personen

In 2020 zijn er in totaal 168.566 mensen overleden in Nederland*. Van deze uitvaarten golden er bij bijna 9 van de 10 coronamaatregelen. Bij 79% van deze uitvaarten met coronamaatregelen, hebben de nabestaanden het aantal gasten voor de afscheidsdienst moeten terugbrengen tot 30 personen of minder. Twee derde van deze nabestaanden kon hierdoor belangrijke personen voor hen of de overledene niet uitnodigen. Dit blijkt uit de uitvaartmonitor van Monuta onder opdrachtgevers van uitvaarten in 2020.

“Afscheid nemen van een dierbare kun je maar één keer doen, het is belangrijk dat nabestaanden daarom een goed gevoel eraan overhouden voor het verwerken van hun verdriet. Als er op een uitvaart of condoleance van je overleden dierbare veel mensen komen, geeft dat een gevoel van troost. Het bevestigt hoe geliefd iemand was. Uit de uitvaartmonitor blijken er meer nabestaanden te zijn geweest dan we dachten die het afgelopen jaar vervelende keuzes hebben moeten maken over wie aanwezig kon zijn bij de uitvaart door de beperkingen die golden. Bij een gemiddelde uitvaart zijn namelijk, zonder coronamaatregelen, ongeveer 50 mensen aanwezig. Nabestaanden vonden het in eerste instantie lastig om te kiezen wie er wel en niet uitgenodigd kon worden. Als de keuze eenmaal was gemaakt, hadden zij er vrede mee en konden ze zich richten op het afscheid nemen. We kregen van onze lokale uitvaartverzorgers ook wel terug dat nabestaanden het heel intiem vonden met een kleiner gezelschap,” zegt Corné Mulders, directeur Uitvaartzorg bij Monuta.

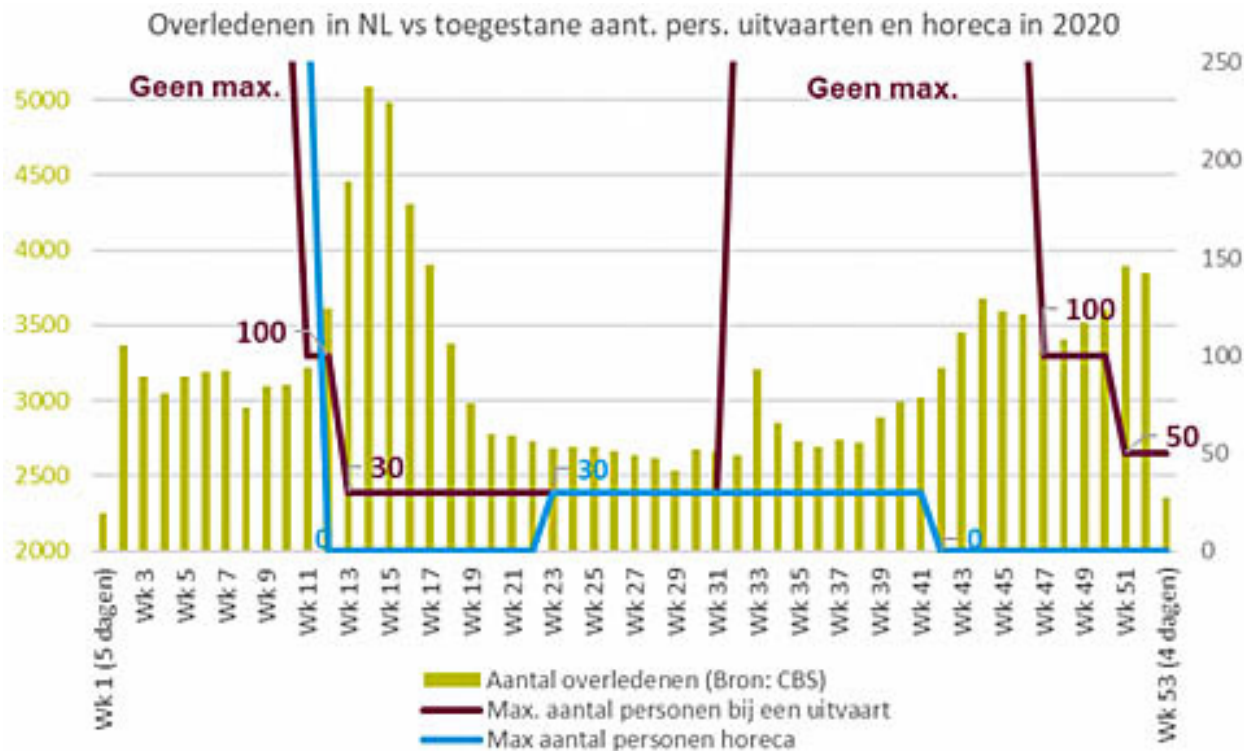
Aantal personen

Door de anderhalvemetermaatregel kunnen er minder mensen in een ruimte verblijven. Hierdoor is een uitvaartlocatie beperkt in het aantal mensen die zij kunnen toelaten voor een afscheidsdienst. Daarnaast waren eventuele uitwijkmogelijkheden zoals grote evenement- of horecalocaties lange tijd gesloten. Als laatste golden er in 2020 geruime tijd beperkingen van het aantal aanwezigen bij een uitvaart. Door alle maatregelen heeft tijdens de coronacrisis twee derde van de nabestaanden, belangrijke personen, voor hen of de overledene, niet uit kunnen nodigen voor de uitvaart. Dit heeft in de helft van de gevallen geleid tot vervelende of pijnlijke situaties tussen familieleden of andere nabestaanden. Bij 20% leverde dit spanningen op.

Uitvaarten tijdens coronacrisis

Het afgelopen jaar – en nu nog – gelden er beperkingen voor uitvaarten om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. De Top 3 coronamaatregelen waar mensen mee werden geconfronteerd in 2020 bestaat uit het beperken van het aantal genodigden tot 30 personen, het houden van 1,5 meter afstand

tussen aanwezig en het ontbreken van een persoonlijk condoleance moment. Toch kijkt 98% van de mensen die direct betrokken waren bij het regelen van een uitvaart met een goed gevoel terug op het afscheid en hoe dat uiteindelijk is georganiseerd.

Persoonlijke condoleance

Persoonlijk condoleren was niet altijd mogelijk in 2020. Er werden alternatieven bedacht om dit toch mogelijk te maken zoals een walk through of drive through condoleance, een apart rouwbezoek of op een ander moment een afspraak met de nabestaanden maken. Afwezig konden de plechtigheid vaak op afstand volgen via livestream of terugkijken op film. De nabestaanden kozen uiteindelijk wat zij vonden passen bij de overledene en henzelf.

**Bron: Sterftecijfers CBS 2020 25-03-2021, Sjaak.*

Medewerker Limburgs crematorium ontslagen na cremen verkeerde lichaam

Een man van wie pas twee dagen later afscheid genomen zou worden, werd per ongeluk te vroeg gecremeerd. Het voorval vond afgelopen januari plaats in crematorium Yarden in Heerlen. Een medewerker werd na de fout op staande voet ontslagen. Hij ontkent echter dat het zijn fout is en heeft besloten het ontslag aan te vechten.

Dat schrijft De Limburger. „Onze ergste nachtmerrie kwam uit”, reageert de advocaat van Yarden. „Hoe erg is het voor de familie om te weten dat je dierbare al gecremeerd is? Hen is de kans ontnomen afscheid te nemen. Dit draag je de rest van je leven mee.”

***Wij kunnen ons geen fout permitteren.
Daarom hanteren we zulke zware protocollen***

Hans Leicher, adjunct-directeur Yarden

De fout kwam aan het licht toen een medewerkster de kist van een overledene, in het kort geding ‘meneer X’ genoemd, in de koeling zag liggen. „Die had toch al gecremeerd moeten zijn? Wie is er dan vanochtend gecremeerd?” reageerde de medewerkster volgens de advocaat. Toen ze op onderzoek uitging, kon ze de kist van ‘meneer Y’ niet vinden. „Toen hebben we de kist van ‘meneer X’ geopend en de persoon vergeleken met de foto’s op het bidprentje en in de PowerPointpresentatie, die we al van ‘meneer Y’ hadden. Die kwamen niet met elkaar overeen.”

Urn in kist

Zowel de familie als de medewerkers reageerden geschokt op de nare verrassing. Het crematorium heeft de 5500 euro die de overledene aan premies had betaald teruggegeven aan de familie. De afscheidsceremonie van ‘meneer Y’ vond uiteindelijk plaats met de urn met as van de al gecremeerde man in de kist.

Volgens adjunct-directeur van Yarden Hans Leicher zijn de protocollen, die normaal gesproken gehanteerd worden, niet goed nageleefd. „Dit is onze kerntaak”, reageert Leicher. „Wij kunnen ons geen fout permitteren. Daarom hanteren we zulke zware protocollen.”

In de protocollen wordt voorgeschreven dat het nummer en de naam van de overledene op de sticker van de kist overeen moeten komen met de formulieren voor aanvraag van crematie en verlof tot crematie. Daarnaast moet een derde formulier door twee medewerkers ondertekend worden. Als extra veiligheidsmaatregel moeten er altijd twee medewerkers aanwezig zijn wanneer de crematie plaatsvindt.

Onterecht ontslag

De ontslagen medewerker zegt dat hij de fout niet gemaakt heeft. „Kan niet, bestaat niet”, reageert hij op het verwisselen van de kisten. „Ik heb de crematie uitgevoerd op verzoek van een collega. Volgens haar

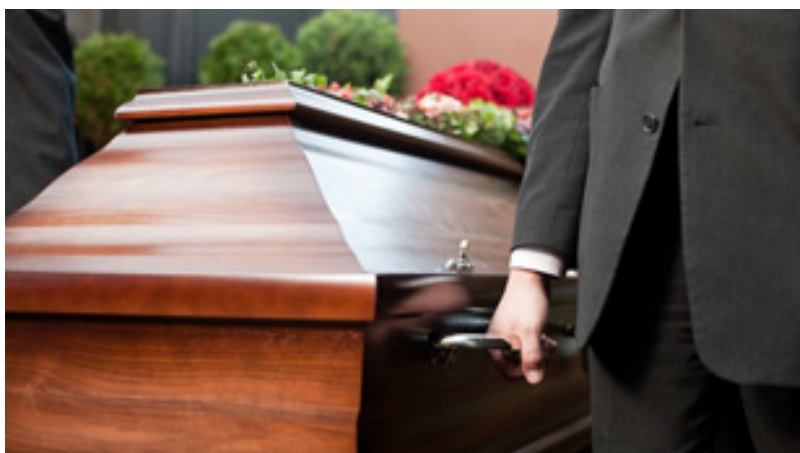
lagen de papieren in de kast en zou de overledene onder in de koeling liggen.”

Omdat volgens hem de formulieren en sticker overeenkwamen, moet er ergens anders iets mis zijn gegaan. Wel geeft hij toe dat er slechts één medewerker aanwezig was toen de kist de oven in ging. Hij zegt dat dit komt, doordat er onderbezetting is vanwege het coronavirus. „Dat is vaker het geval”, beweert hij. „Ik heb ze daarop gewezen.”

Yarden zegt dat een ovenist zelf verantwoordelijk is voor de controles. Het crematorium beschuldigt hem ervan geen verantwoordelijkheid te nemen voor zijn fouten. „Dit is geen menselijke fout”, stelt de advocaat van Yarden. „Hij heeft een bewust risico genomen door controles niet uit te voeren en als enige het controleformulier te tekenen.”

Bron: Gelderlander, 12-04-2021, Sjaak

Crematoria merken nauwelijks iets van meer bezoekers bij uitvaarten

Vanaf woensdag mogen meer mensen bij een uitvaart zijn

(Foto: Getty Images)

Crematoria zullen nauwelijks iets merken van de versoepeling die eraan komt wat betreft bezoekers bij een uitvaart. In de laatste persconferentie van het kabinet werd aangekondigd dat vanaf woensdag het maximaal aantal bezoekers van vijftig naar honderd mag gaan.

“Daar schieten wij niet zo veel mee op”, zegt Harriët Tomassen van Crematoria Twente. “Want hoewel het aantal bezoekers verdubbeld mag worden, kunnen wij er in onze grootste aula maximaal tachtig kwijt. Want we hebben natuurlijk nog wel steeds te maken met de anderhalvemetermaatregel.”

Uitvaart in beslotenheid

Crematoria Twente heeft vier vestigingen in Enschede (Usselo), Almelo, Oldenzaal en Borne. In totaal zijn er

zeven rouwkamers. “We hebben al een jaar te maken met die beperkingen. En voor woensdag zijn er wel al wat grotere groepen gepland, maar heel veel verschil maakt het niet.

“Vaak wordt toch gekozen voor een uitvaart in beslotenheid om niet te hoeven beslissen wie wel en wie niet wordt uitgenodigd.” Harriët Tomassen van Crematoria Twente

Ook de Oldenzaalse uitvaartbegeleidster Nolet Bult ervaart de beperkingen als het gaat om de oppervlakte. “Mensen willen niet kiezen en gaan dan voor een uitvaart in besloten kring. In het begin was het lastig om terug te schakelen van honderd naar vijftig, nu ligt dat anders. Maar het is niet zo dat ik merk dat mensen liever op woensdag in plaats van vandaag of morgen de uitvaart willen, omdat er dan meer mensen kunnen komen.”

‘Toch wat persoonlijker’

Sinds corona merkt Bult wel een verandering in het condoleren. Kon dat voor corona bijvoorbeeld bij de overleden thuis of bij een uitvaartcentrum, wat door corona niet of beperkt mogelijk is, nu wordt ook vaak gekozen voor een kerk. “Dan huren we die voor een bepaalde periode af en kunnen mensen in tijdsblokken langs komen om, coronaproof natuurlijk, dus op afstand en met een mondkapje, te condoleren. Ik schakel dan wat extra mensen in om het in goede banen te leiden, zodat er niet teveel mensen tegelijk zijn. Maar dat loopt over het algemeen prima. En de familie is vaak na afloop heel dankbaar dat het zo toch nog geregeld kon worden. Het is ondanks de beperkingen toch wat persoonlijker”, aldus de uitvaartbegeleidster.

Directeur Fons Bergman van crematorium Kranenburg in Zwolle onderschrijft wat zijn college van Crematoria Twente al zei. “Het klinkt natuurlijk prachtig, een verdubbeling van het aantal bezoekers. Maar voor ons betekent het dat er maximaal tien mensen extra bij kunnen. Er kunnen hooguit zestig mensen in onze aula, want we zitten natuurlijk nog wel met die anderhalve meter. En je merkt inderdaad dat mensen kiezen voor een besloten uitvaart om niet te hoeven kiezen wie wel en wie niet kan komen.”

Ook bij het crematorium in Diepenveen zien ze weinig veranderen als er later deze week meer bezoekers naar een uitvaart mogen. “We kunnen dan vanwege de anderhalvemetermaatregel maximaal 55 mensen kwijt in onze grootste aula. Dat scheelt dus niet zo veel met wat nu maximaal mag”, zegt een woordvoerder van het crematorium.

Bron: RTV Oost, 26-04-2021, Sjaak.

‘Na de pandemie zal de digitale uitvaart blijven’

Afscheid tijdens lockdown

Een begrafenis bijwonen via een livestream heeft niet alleen maar negatieve gevolgen. „Je bent met mensen die er echt toe doen.”

Tijdens de eerste coronagolf werd bij dertig procent van de uitvaarten voor een livestream gekozen.

(eigen foto, Sjaak)

Daisy Renders (36) uit Boxtel had die ochtend gewerkt op kantoor en was op tijd naar huis gegaan om haar desktopcomputer op te stellen op het bijzettafeltje voor de bank. „We wilden het goed kunnen zien.” Haar man, die campers en caravans onderhoudt, had zijn kluskleren nog aan. Renders’ broer was er ook. Zij dronk thee en haar broer en vriend hadden een speciaalbiertje. „Voordat het begon hebben we op het leven van mijn oom geproost.”

Om half vier begon de livestream van de uitvaart van haar oom met een overzichtsbeeld van het crematorium, honderd kilometer verderop. „Ik zag mijn ouders het zaaltje binnenlopen.” Een close-up van de kist, versierd met bloemen. Daisy had verwacht dat een uitvaart bijwonen via een livestream erg afstandelijk zou zijn, maar omdat een van de sprekers zich direct richtte tot de neven en nichten thuis, voelde het tegelijkertijd heel dichtbij. „Al had ik er veel liever bij willen zijn.” Dat kon niet, want toen haar oom in februari van dit jaar overleed, was het maximaal aantal toegestane bezoekers dertig. Vanaf woensdag mogen er maximaal honderd personen aanwezig zijn.

Acht op de tien uitvaarten was tijdens de coronacrisis met minder dan dertig personen, blijkt uit de Uitvaartmonitor van Monuta, een grote Nederlandse uitvaartondernemer en -verzekeraar. De organisatie ondervroeg bijna duizend Nederlanders die waren betrokken als (mede-)opdrachtgever bij een uitvaart van een dierbare. Twee derde van hen gaf aan dat ze belangrijke personen voor hen of de overledene niet konden uitnodigen.

(eigen foto, Sjaak).

Door de coronacrisis is de digitale uitvaart, die begin vorig jaar nog in de kinderschoenen stond, noodgedwongen uitgegroeid tot standaard onderdeel van het uitvaartpakket. En hoewel het gelivestreamde afscheid een ongewenst bijeffect van een ongewenste pandemie is, ontdekken mensen uit de branche en mensen die zo'n afscheid meemaakten, dat het ook een bijzonder en intiem moment kan zijn.

Ook ná corona online

„Ik verwacht dat ook ná corona de online uitvaart populair zal blijven”, zegt Heidi van Haastert, directeur van de Branchevereniging Gecertificeerde Nederlandse Uitvaartondernemingen (BGNU). Van haar achterban hoort zij dat de mensen die fysiek aanwezig waren op de uitvaart, het bovendien vaak prettig vonden om in een klein gezelschap te zijn.

Martin Hoondert, onderzoeker naar uitvaartrituelen en verbonden aan Tilburg University, die zich heeft verdiept in nieuwe gebruiken tijdens de coronacrisis, ondervond bij de uitvaart van zijn schoonmoeder ook dat rouwen met een kleine groep bijzonder kan zijn. „De selectie maken van bezoekers is moeilijk, maar er was een sterk gevoel van verbondenheid omdat je met de mensen bent die er echt toe doen.”

Belangrijk aan rituelen is dat ze normale doorbreken

Martin Hoondert Tilburg University

Het gros van de mensen die normaal gesproken genodigden zouden zijn, moest de dienst vanuit huis voor een scherm meemaken. „Vlak na haar toespraak zag mijn vrouw op haar smartwatch appjes binnenkomen van mensen die haar een hart onder de riem staken”, zegt Hoondert. „De betrokkenheid, hoewel op afstand, werd direct voelbaar.”

De digitale uitvaart blijft de gemoederen langer bezighouden dan de fysieke bijeenkomst, merkt Hoondert. „De livestream is in de dagen na de uitvaart nog vele malen bekeken en we krijgen er nog steeds reacties op.”

Er was volgens Hoondert „in de branche” al enige tijd kritiek op „de grote uitvaart met toeters en bellen”. „Het werd steeds meer een groot evenement dat veel stress veroorzaakte bij de nabestaanden.” Er zijn geen uitputtende onderzoeken over, maar Hoondert vermoedt dat de meeste uitvaarten voor de coronacrisis zo’n tweehonderd bezoekers trokken.

Uit het onderzoek van Monuta naar uitvaarten tijdens de eerste coronagolf blijkt dat de livestream het vaakst gekozen alternatief voor een grote fysieke bijeenkomst is, bij bijna dertig procent van de uitvaarten werd voor die vorm gekozen. De laatste groet werd in ruim twintig procent van de gevallen gegeven met een erehaag. „Die vorm zie je vaak in dorpen met een hechte gemeenschap”, zegt Hoondert. „En in het begin van de crisis zag je ook af en toe een drive through, maar die zien we nu minder.” Hij vermoedt dat een condoleance vanuit een auto ons alleen maar meer confronteert met de onmogelijkheid om dicht bij elkaar te zijn.

Cameraploeg

De prijs voor een gefilmde uitvaart loopt sterk uiteen: van een paar tientjes voor een statisch beeld vanuit het crematorium, tot wel duizend euro voor een cameraploeg met meerdere filmers die ook de route naar het uitvaartcentrum en de nazit vastleggen.

Nabestaanden moeten goed nadenken wat zij willen dat er met de livestream gebeurt, zegt Martin Hoondert. „Willen zij wel dat iedereen er zomaar naar kan kijken?”

Het is nog de vraag of een digitale uitvaart het rouwproces ten goede komt, zegt Hoondert. „Het risico is dat we er geen tijd voor maken. Je kan bij wijze van spreken naar je werk en rechtsboven in het scherm de uitvaart afspelen.” Het gaat dan mee in „de flow van de dag”, zegt Hoondert. Terwijl een belangrijk element van rituelen juist is dat ze het normale doorbreken.”

Na de plechtigheid voor haar oom stond Daisy Renders al snel in haar keuken om het avondeten klaar te maken, terwijl ze anders misschien had nagepraat. „Je stapt wat sneller het normale leven weer in.”

Speciale aandacht

Het helpt misschien om speciale aandacht te schenken aan de thuisblijvers, zegt Hoondert. „Bij mijn schoonmoeder hebben we tijdens de fysieke uitvaart zonnebloemzaadjes uitgedeeld, zodat mensen die kunnen planten en over een paar maanden naar haar graf kunnen brengen. Misschien hadden we ook een thuispakket moeten maken.”

Bron: NRC, 25-04-2021, Sjaak.

MAG DAT in Alkmaar: zomaar overal de as van een overledene uitstrooien?

Steeds meer mensen kiezen ervoor om zich na hun overlijden te laten cremëren. Het is namelijk goedkoper dan een begrafenis. Na een crematie krijgen de nabestaanden de as van de overledene. Mag je als nabestaande de as van jouw dierbare zomaar overal uitstrooien in Alkmaar?

Het zijn dingen waar we liever niet al te veel over nadenken natuurlijk. De dood proberen we vaak een beetje ver weg te houden. Maar het kan zomaar gebeuren dat je ermee wordt geconfronteerd. Als je dan voor cremëren kiest, krijg je ook de vraag wat je wilt doen met de as van de overledene.

Boven zee mag altijd

De ene keer kiest een overledene voordat hij doodgaat zelf al een bijzondere plek uit waar hij wil dat zijn of haar as uitgestrooid moet worden. Maar het kan ook gebeuren dat nabestaanden een plek uit moeten zoeken om de as van hun overledene te verstrooien. De basisregel is dat je as mag verstrooien boven zee of op een speciaal daarvoor door de gemeente aangewezen plek.

Zelf een plek bepalen

Maar je mag ook zelf een plekje bepalen om de as te verstrooien. Misschien is dat een locatie waar je bijzondere herinneringen deelt met de overledene. De gemeente Alkmaar heeft in de wet vastgelegd dat je niet zomaar overal as mag uitstrooien. Dus let goed op als je ineens te maken krijgt met een overlijden en de as wilt uitstrooien op een bepaalde plek.

Waar in Alkmaar mag je geen as uitstrooien

In Alkmaar mag je bijvoorbeeld geen as uitstrooien op de verharde weg. Ook gemeentelijke begraafplaatsen en terreinen van een crematorium zijn verboden gebied. Wat ook uit den boze is, is om de as te verstrooien op drukke plekken waar veel mensen komen, zoals kinderspeelplaatsen, zandbakken of sportterreinen.

Als je echt een grote wens hebt voor een bepaalde plek, kan je bij de gemeente Alkmaar een verzoek indienen. De gemeente kan dan besluiten om voor jou een uitzondering te maken zodat je de as mag verstrooien op de plek die je graag wilt. Natuurlijk hopen we dat je over deze bizarre vraag niet al te vaak hoeft na te denken, maar hoe meer je vooraf al weet, hoe fijner het is. Scheelt je weer wat denkwerk in de moeilijke fase van een rouwproces.

Bron: In de buurt, Alkmaar, 09-04-2021, Sjaak.

Uw FKB-samenwerkingspartner

Twenthe is

- meer dan 75 jaar een zelfstandige/solvabele uitvaartverzekeraar
- samenwerkingspartner van meer dan 200 uitvaartverenigingen
- specialist in uitvaartverzekeringen (geen andere verzekeringen)
- een no-nonsense organisatie, korte lijnen/persoonlijk contact

Meer samen, samen meer?

Informeer vrijblijvend bij onze buitendienst-inspectie

Regio Noord en West	Henk Schreiber	06-17498509
Regio Oost en Zuid	Cor ter Braak	06-17498499

Voor overige vragen: info@twenthe.nl of bel 053-4312732

Samenstelling Algemeen Bestuur FKB per 19-09-2020

Voorzitter:

Sjaak den Hollander, Illikhoven 14-A,
61116 AL Illikhoven. Tel.: 046 - 4810205
jjdenhollander@planet.nl

Secretariaat:

mw. G.W. Nijland-Wevers
Tel.: 06 - 23894310
secretaris@f-k-b.nl

Penningmeester:

Frenk Lardinois, Florence Nightingalestraat 155
6441 HW Brunssum Tel.: 045 - 5272717
penningmeester@f-k-b.nl

Webmaster:

Johnny Gunnewijk, Meidoornstraat 8,
9501 VZ Stadskanaal Tel.: 0599 - 612027
Gunnewijk@gmail.com

Bestuurslid:

Martin Slippens, Streekweg 347,
1616 AH Hoogkarspel Tel.: 0228 - 526740
mslippens@hetnet.nl

Herman Borgelink, Maatkamp 21
7482 KC Haaksbergen Tel.: 06 - 22386717
info@barbarahaaksbergen.nl

FKB

**een levende vereniging
rondom de dood**

MEER SAMEN -SAMEN MEER

Bel gerust voor informatie

**Wij maken u met plezier verder wegwijs in de
FKB en uitvaartland!**

Regio Noord/Oost:

*(Groningen / Friesland / Drente / Overijssel /
Gelderland / Flevoland)*

Wilma Nijland Tel.: 06 - 23894310
Herman Borgelink Tel.: 06 - 22386717

Regio West:

*(Noord-Holland / Zuid-Holland / Utrecht / Zeel-
and)*

Martin Slippens Tel.: 0228 - 526740

Regio Zuid:

(Noord-Brabant / Limburg)

Sjaak den Hollander Tel.: 046 - 4810205
Frenk Lardinois Tel.: 045 - 5272717

